

Projektový záměr „Transformace koordinace a řízení digitalizace“

Základní východiska

Česká republika dosahuje v digitalizaci v rámci Evropy průměrných až podprůměrných výsledků. Podle hodnocení Indexu digitální ekonomiky a společnosti (Digital Economy and Society Index, DESI) v roce 2021 se řadí na 18. místo z 27 členských států EU, oproti roku 2020 si o jedno místo pohoršila.

Jako hlavní příčiny lze identifikovat zejména tyto:

- Chybí centrální koordinace, standardy, jednotná metodika a efektivní projektové řízení, sdílení kompetencí a potřebných odborných zkušeností.
- Agenda digitalizace je z povahy věci agenda nadresortní, ale stávající odpovědné útvary jsou začleněné v Ministerstvu vnitra. Dochází k situaci, kdy Ministerstvo vnitra v rámci kontrolních funkcí posuzuje samo sebe a je současně provozovatelem řady informačních systémů sdílených napříč veřejnou správou.
- Nevyhovující je stav tzv. sdílených služeb, kdy například základní registry tvořící páteř českého eGovernmentu jsou službou pro všechny správní úřady, včetně úřadů samospráv, ale jsou v současné době podřízenou organizací Ministerstva vnitra a jsou financovány z jeho rozpočtové kapitoly.
- Posuzování a schvalování informačních systémů veřejné správy Odborem hlavního architekta je omezené, často se děje až těsně před podpisem smlouvy s dodavatelem. Pozdější změny a zásahy do projektů se dějí mimo jakékoliv posouzení.
- V současné době mají některá ministerstva podřízenou organizaci (zpravidla státní podnik), od které mohou nakupovat IT služby bez vypsání veřejné zakázky na základě tzv. in-house výjimky. To je však možné jen v rámci jednoho resortu. Toto uspořádání je nevhodné, protože neumožňuje resortům sdílet vysoce odborné kapacity a neumožňuje uchování jedinečného know-how.
- Výdaje na IT jsou rozdrobené a není přehled o výdajích napříč veřejnou správou. Nejsou využívány možnosti případné synergie, není jak vyhodnotit efektivitu nákladů a investic. Chybí např. přehled o mandatorních, tj. povinných výdajích z uzavřených smluv.

K odstranění těchto problémů a k lepšímu technickému a projektovému zajištění digitalizace předkládá místopředseda vlády pro digitalizaci vládě transformační projekt pro vytvoření podmínek a novou organizační strukturu ke koordinaci digitalizace a digitální transformaci pro efektivní správu, provoz a rozvoj sdílených centrálních služeb.

Projekt vychází z politické dohody všech stran zúčastněných na vládě.

Obsah politické dohody je následující

Konkrétní kroky k realizaci záměru na vytvoření koordinační a řídicí struktury digitalizace a digitální transformace pod gescí místopředsedy vlády

Etapa I.

- A. Spolupráce na přípravě legislativního balíčku (spolu s dalšími resorty)

1. Změna systemizace

- /Rychlá změna do doby přijetí zákona o státním rozpočtu – následně dle schváleného rozpočtu resp. převzaté odpovědnosti/

2. Změna služebního zákona

- /zejména větší flexibilita při obsazování služebních míst pro oblast digitalizace a digitální transformace, otevřenost při obsazování vedoucích pozic i pro osoby stojící mimo státní službu (komerční sektor) už v prvním kole výběrových řízení/

3. Změna kompetenčního zákona

- /převedení koordinační úlohy pro informační a komunikační technologie, jejich řízení, metodika, standardizace, tvorba koncepcí a strategie, posuzování a vydávání stanovisek k projektům z MV ČR na Úřad vlády a analýza změny zakotvení Správy základních registrů jako ústředního orgánu státní správy nebo správního orgánu/

4. Změna zákona o státním rozpočtu

- /na základě analýzy z předchozího bodu se zvolí vhodný způsob udržitelného financování a provozu a rozvoje centrálních sdílených ISVS pro novou Správu základních registrů a centrálně sdílených ISVS – převod rozpočtových příjmů a výdajů z existujících rozpočtových kapitol/

5. Změna zákonů zejména: zákona č. 111/2009 Sb., zákona č. 365/2000 Sb., zákona č. 300/2008 Sb.

- /převod správy centrálně sdílených ISVS pod novou Správu základních registrů a centrálně sdílených ISVS (SZR) zejména NIA, ISDS, CzechPOINT, Portál občana, eGSB, CMS, eGovernment Cloud včetně převodu dalších kompetencí z MV ČR na ÚV či SZR/CSISVS/

B. Zřízení sekce digitalizace na Úřadu vlády

- kabinet místopředsedy vlády pro digitalizaci a digitální transformaci
- přesunutí oddělení koordinace digitální agendy z odboru věcných politik EU Úřadu vlády

C. Po přechodnou dobu aktivní spolupráce místopředsedy vlády a sekce ICT na MV ČR – následně dle legislativní analýzy převod OHA a dalších souvisejících útvarů

D. Státní podniky – nutná dohoda s MV ČR (NAKIT) a MF ČR (SPCSS) na projektu, jehož předpokládaným cílem je oddělení centrálně sdílených aktivit od resortních aktivit, s možným důsledkem rozdělení podniků nebo jejich transformace do „Národního datového centra“ pro zajištění správy a provozu Centrálně sdílených ISVS a vybraných ISVS (nejvyšší bezpečnostní úroveň) v rámci státní části eGovernment Cloudu

E. Nastartování aktivit RVIS/RVDDT včetně zřízení jejich pracovních výborů a komisí s ohledem na aktuální priority a potřebnou spolupráci se soukromým sektorem

Etapa II.

F. Další nutné části transformace

Hlavní cíle projektu

- 1) Zajistit efektivní strukturu řízení digitální transformace veřejné správy
  - a) Upravit potřebnou legislativu, která zajistí cílovou organizační strukturu, horizontální a vertikální spolupráci, procesy, pravomoci, systémy a data.
  - b) Konsolidovat, transformovat, posílit a efektivně využívat odborné lidské zdroje v nové organizační struktuře řízení digitalizace.
  - c) Efektivně řídit rozvoj digitálních služeb k zajištění splnění požadavků Zákona o právu na digitální služby.
  - d) Zavést efektivní kontrolu kvality IT záměrů a projektů od návrhu po vyhodnocení realizace.
  - e) Zajistit digitální přívětivost nově předkládané legislativy.
- 2) Zajistit stabilní financování a finanční řízení rozvoje a provozu sdílených služeb
  - a) Vytvořit samostatnou rozpočtovou kapitolu digitalizace pro rozvoj a provoz sdílených služeb a prioritní sdílené záměry a projekty (viz analýza z etapy I. A 3).
  - b) Zavést efektivní IT controlling napříč orgány veřejné moci
- 3) Podpořit organizačně, procesně i personálně celkovou digitalizaci společnosti, včetně vlivu na tvorbu efektivní EU legislativy.

SWOT analýza

Silné stránky:

- Sekce vicepremiéra pro digitalizaci na ÚV ČR strategicky, finančně a politicky řídí digitalizaci ČR.
- Sekce vicepremiéra pro digitalizaci má pro výkon k dispozici podporu na MV v Sekci veřejné správy a její digitalizace a NCSS a NDC a je významný aparát na ÚV ČR.
- RVIS je řízen ze Sekce vicepremiéra pro digitalizaci.
- Pevná koncepce a realizace strategického řízení digitalizace ČR.
- Využití ověřeného a funkčního modelu z Dánska, které je lídrem v digitalizaci veřejné správy.
- Jednotný rozpočet převážně dedikovaný na NCSS – prevence duplicit, úspory z rozsahu.

Slabé stránky:

- Nutnost transformace do nového uspořádání eGovernmentu vč. rozsáhlých změn legislativy a lhůty pro nezbytné legislativní změny.
- Nedostatek odborníků na projektové řízení ve veřejné správě.
- Omezené možnosti potřebné odborníky dostatečně zaplatit.

Příležitosti:

- Jedno a jednotné vedení digitalizace – výkon strategického řízení v rukách Sekce vicepremiéra pro digitalizaci na ÚV ČR.
- Novým uspořádáním řízení digitalizace a především systematickým výkonem naplnit programové prohlášení vlády ČR.

- Nastavení systému manažerského řízení digitalizace (reálné sledování plnění úkolů a realizačního plánu v termínech).
- Institucionalizace strategického řízení digitalizace ČR a získání rozpočtové kapitoly na řádný provoz.
- Zvýšení 3E – koncentrace odborníků v jednom podniku, využití stávajících kapacit odborníků v NAKIT i v SPCSS.
- Možnost replikovat vypracovaná řešení Národním datovým centrem pro další resorty.
- Nastavení systému pro využití prostředků z EU do digitalizace ČR.

Hrozby:

- Délka legislativního procesu.
- Nedostatek odborníků s patřičnými kompetencemi, nekonkurenceschopnost, neschopnost státní správy zaplatit odborníky a experty.
- Nezajištění finančních prostředků pro provoz digitalizace, pro rozvoj a obnovu digitalizace.
- Nebude-li NDC využité v plné kapacitě, může docházet k neefektivitě, placení programátoři budou čekat na zakázku.

Obsah projektu

Obsah projektu vyplývá z výše citované politické dohody.

- Organizační přesun Odboru hlavního architekta eGovernmentu z Ministerstva vnitra na Úřad vlády ČR do nově vzniklé Sekce digitalizace. Odbor hlavního architekta eGovernmentu v novém umístění se stane také základem metodického centra a řídicí strukturou kompetenčních center.
- Změna postavení Správy základních registrů. Transformací stávajícího úřadu a delimitací správy dalších centrálně sdílených informačních systému vznikne orgán státní správy ve formě dle proběhlé analýzy s názvem “Národní digitální agentura,” který bude mít zajištěné financování.
- Změna postavení servisních organizací a státních podniků. Úpravou zákona o státním podniku bude dosaženo cílů projektů, která umožní využívat vertikální i horizontální spolupráci.
- Převod vybraných aktivních smluv a přesun majetku (systémů, dat, infrastruktury) sloužících pro provoz a správu centrálních sdílených služeb z MV/SZR/NAKIT do ÚV ČR a do Národní digitální agentury, která vznikne transformací Správy základních registrů.
- Vytvoření Národního datového centra s. p., který bude podléhat transformované Správě základních registrů dle výsledků analýzy.
- Přesun lidských zdrojů Odboru hlavního architekta eGovernmentu z Ministerstva vnitra do Úřadu vlády ČR, dále Odboru eGovernmentu z Ministerstva vnitra, Odboru koordinace informačních a komunikačních technologií z Ministerstva vnitra a eGovernment cloudu a Odboru digitalizace ze státního podniku NAKIT s. p. do Národní digitální agentury.
- Přesun smluv a závazků souvisejících s činnostmi výše uvedených útvarů, a to včetně dotačních projektů.
- Přesun sekretariátu Rady vlády pro informační společnost z Ministerstva vnitra a systému “Katalog záměrů a cílů - Digitální Česko” z NAKIT s. p. do gesce místopředsedy vlády pro digitalizaci, případně do Národní digitální agentury.

- Věcným gestorem legislativy v oblasti eGovernmentu s meziresortním přesahem se stane Národní digitální agentura (podobně jako NÚKIB je gestorem legislativy v oblasti kybernetické bezpečnosti nebo ČÚZK je gestorem legislativy v oblasti zeměměřictví). Sekce digitalizace na Úřadu vlády bude gestorem digitální přívětivosti a provázanosti legislativy.

Základní parametry projektu

Klíčové milníky

Zahájení projektu, projektová struktura, dokumentace, financování	7. 4. 2022
Návrh cílové organizační struktury a odpovědnosti	30. 4. 2022
Legislativní rámec, předložení návrhu zákona vládě	15. 5. 2022
1. čtení návrhu zákona	06 / 2022
Návrh rozpočtu 2023 / rozpočtové kapitoly	06 – 07 / 2022
Schválení zákona v Poslanecké Sněmovně	09 – 10 / 2022
Schválení zákonných úprav v Senátu, podpis prezidenta	10 / 2022
Návrh, projednání a schválení systemizace služebních a pracovních míst	10 / 2022
Dokončení formálního převodu majetku, smluv a pravomocí k 1. 1. 2023	11 / 2022
Připravenost nových společností na převod služeb	11 / 2022
Účinnost zákona, zahájení provozu a služeb v novém formátu	1. 1. 2023
Případná likvidace stávajících státních podniků	2. pololetí 2023

Poznámka: Je možné zvážit zúžené nebo zkrácené MPŘ dle míry změn a počtu dotčených resortů v upravené legislativě.

Financování řízení transformačního projektu

Náklady na lidské zdroje pro řízení transformačního projektu (nikoli samotné transformace) jsou předpokládány v celkové výši na cca 18,6 mil. Kč.

V průběhu projektu mohou vzniknout náklady na software, pořízení licencí, které není možné identifikovat a předpokládaná rezerva pro tyto účely je 10 mil. Kč.

Pro realizaci průběžně zadávaných úkolů v roce 2022, do doby, než bude transformace dokončena, je potřeba financování pracovníků v odhadované výši 10,8 mil. Kč.

Garant projektu

- místopředseda vlády pro digitalizaci

Řídící výbor - projednává zprávy o plnění, verifikuje výsledky, připomínkuje a odsouhlasuje návrhy, řeší neshody, schvaluje návrhy materiálů na jednání vlády:

- místopředseda vlády pro digitalizaci
- náměstek místopředsedy vlády pro digitalizaci a ministra pro místní rozvoj
- pověřený zástupce Ministerstva vnitra (za část, která zůstane na MV)
- pověřený zástupci Ministerstva vnitra (za část, která bude přesunuta)
- pověřený zástupce Ministerstva financí
- pověřený zástupce Ministerstva financí za oblast státního rozpočtu
- pověřený zástupce Úřadu vlády ČR
- pověřený zástupce předsedy vlády
- pověřený zástupce Správy základních registrů
- pověřený zástupce NAKIT
- pověřený zástupce SPCSS
- vedoucí projektu

Výkonný výbor

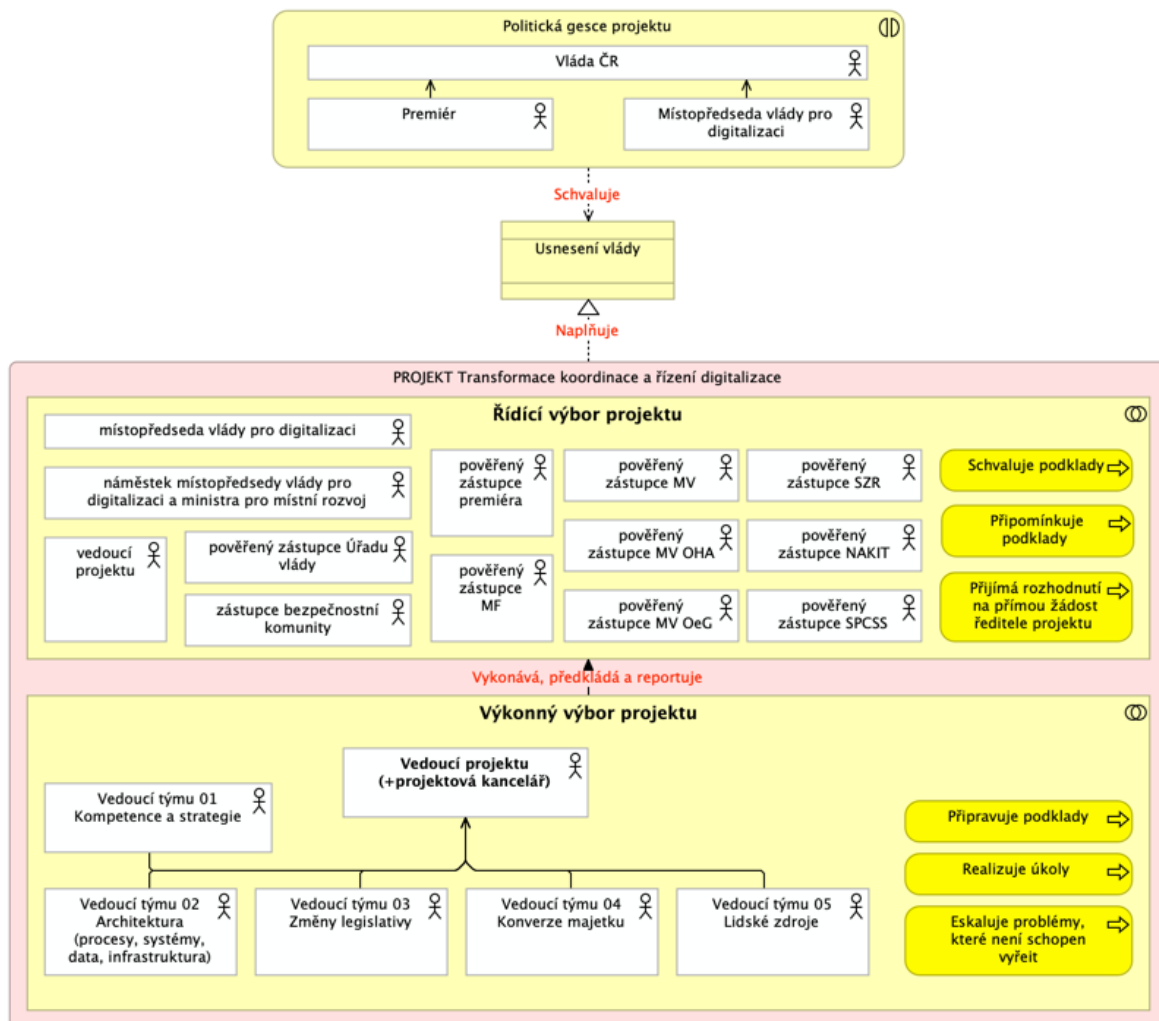
dle jednotlivých pracovních týmů:

- Tým Architektura, systémy a procesy
- Tým Legislativa
- Tým Konverze majetku a provoz
- Tým Lidské zdroje

Projektová podpora a kancelář

Úkoly související s administrativou projektu zajišťuje Odbor Kabinetu místopředsedy vlády pro digitalizaci.

Struktura projektového týmu

Předpokládaným výsledkem transformačního projektu bude následující uspořádání příslušných útvarů:

1. Sekce pro digitalizaci a digitální transformaci Úřadu vlády ČR

Nejedná se o nový útvar, vznikne delimitací stávajících útvarů a zaměstnanců z Ministerstva vnitra, případně i jiných ústředních správních úřadů, bude zahrnovat i některé stávající útvary Úřadu vlády ČR.

- Náměstek + 1
- Odbor hlavního architekta eGovernmentu (OHA)
- Odbor kabinetu místopředsedy vlády pro digitalizaci
- Oddělení Evropské digitální agendy
- Oddělení koordinace digitalizace a digitální transformace

2. „Národní digitální agentura“

Ústřední orgán státní správy vzniklý transformací z existující Správy základních registrů a delimitací některých stávajících útvarů a zaměstnanců z Ministerstva vnitra (zejména Odbor eGovernmentu a Odbor koordinace informačních a komunikačních technologií a eGovernment cloudu). Převezme správu dalších centrálně sdílených informačních systému veřejné správy z Ministerstva vnitra, Ministerstva financí, případně dalších ministerstev.

3. „Národní datové centrum“

Nová entita vzniklá za účelem technologické podpory a služeb pro Národní digitální agenturu a poskytování služeb státní části eGovernment cloudu pro vybrané ISVS, do kterého bude delimitován majetek, zaměstnanci a služby, které pro podporu správy a provozu centrálně sdílených služeb poskytují SPCSS, s.p. a NAKIT, s.p.

Konkrétní podoba této entity (zřizovatel, ovládající osoba) bude určena na základě vyhodnocení variant nejpozději 31. května 2022.

4. Státní podniky SPCSS, s.p. a NAKIT, s.p.

Konkrétní podoba těchto státních podniků, včetně otázky jejich zachování a dalšího účelu činnosti bude určena na základě vyhodnocení variant nejpozději 31. května 2022.

Reforma státních podniků

Součástí projektu bude i entita „Národní datové centrum“.

Tato entita bude mít za úkol technickou správu sdílených informačních systémů, které slouží všem rezortům. Dnes je tento úkol částečně suplován státními podniky NAKIT a SPCSS, které ale podléhají rezortům vnitra a financí, a není tedy smysluplné, aby nesly plné náklady systémů, který slouží celé státní správě.

„Národní datové centrum“ nebude z velké části novou strukturou, ale vznikne transformací několika stávajících státních podniků, které dnes tyto úkoly fakticky plní.

Uspořádání „Národního datového centra“ lze realizovat ve dvou variantách:

Varianta 1:

„Národní datové centrum“, bude řízeno Národní digitální agenturou a jeho úkolem tak bude poskytování technických a servisních služeb primárně tomuto ústřednímu orgánu státní správy. Toto uspořádání si vyžádá minimální legislativní změny (v podstatě pouze úpravu, aby státní podnik mohl zřídit i ústřední orgán státní správy, který není ministerstvem. Nevýhodou je, že z kapacit, know-how a odbornosti tohoto podniku nebudou moci čerpat ostatní resorty.

Varianta 2:

„Národní datové centrum“, bude řízeno vládou, a to tak, že každé ministerstvo bude považováno za ovládající osobu ve smyslu § 11 zákona o zadávání veřejných zakázek. Toto uspořádání si vyžádá rozsáhlejší novelizaci zákona o státním podniku, a důkladnou analýzu takového řešení a jeho souladnosti s právem EU. Bude-li však úspěšné, tento státní podnik bude moci nabízet své kapacity všem resortům, a to bez omezení plynoucích ze zákona o zadávání veřejných zakázek.

Vyhodnocení variant bude součástí první fáze projektu s termínem do 31. 5. 2022 a na základě vyhodnocení proveditelnosti bude zvolena varianta řešení.

Legislativní způsob provedení transformace

Vzhledem k povaze změn není nelegislativní řešení možné. Jelikož dochází k transformaci úřadů, které jsou zřízené zákonem a vykonávají správní agendu, která je též stanovená zákonem, není možné tyto změny provést beze změn příslušných zákonů.

Změny právních předpisů se budou týkat především následujících okruhů:

Úpravy postavení Správy základních registrů:

Transformace z pozice správního úřadu podřízeného MV na ústřední orgán státní správy nebo orgán státní správy, nutná jednak úprava zákona č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, který obsahuje výčet ústředních správních úřadů, kde musí být Národní digitální agentura doplněna. Paralelně musí být upraven zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, který aktuálně upravuje postavení SZR jako podřízeného správního úřadu Ministerstva vnitra. Konečně je nutné provést příslušné změny ve všech složkových zákonech, které upravují úkoly svěřené správě základních registrů, a zejména správní řízení tímto úřadem vedená.

Přesun a posílení Odboru hlavního architekta eGovernmentu:

Odbor hlavního architekta eGovernmentu má dvě skupiny úkolů. První je strategická a koncepční činnost, která je zákonem svěřena Ministerstvu vnitra. (Jedná se jednak o již zmíněný kompetenční zákon, jednak o zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.) Tuto činnost bude nutné převést do působnosti Úřadu vlády ČR.

Druhá skupina úkolů se týká řízení vedených tímto útvarem a schvalování projektů eGovernmentu. Tato působnost bude rozšířena a převedena na Úřad vlády ČR. Upravena je zejména v zákoně č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

Přesun Odboru eGovernmentu a Odbor koordinace informačních a komunikačních technologií a eGovernment cloudu:

Tyto útvary vykonávají působnost, která ze zákona přísluší Ministerstvu vnitra, organizačním řádem jsou poté svěřeny těmto útvarům. Zákony, které svěřují tuto působnost Ministerstvu vnitra, budou muset být upraveny tak, aby jako příslušnou určily Národní digitalizační agenturu. Jedná se zejména o zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a další.

Úpravy zákona o státním podniku:

V návaznosti na výše zmíněnou analýzu bude nutné zajistit, aby bylo možné podřídit státní podnik ústřednímu orgánu, v jehož čele není ministr, případně aby státní podnik mohl podléhat více ovládajícím osobám současně.

Konečně součástí zákona bude jednorázové ustanovení, které zajistí přechod pracovních a služebních vztahů ex lege, stejně jako převod majetku atd., což značně usnadní související administrativu.

Vyhodnocena bude potřeba změny dalších právních předpisů na základě podrobných konzultací s jejich gestory. Tyto konzultace začnou okamžitě po schválení tohoto projektu, nicméně není možné detailně analyzovat potřebné legislativní změny, dokud není schváleno věcné řešení.